

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/56/2023
Identifikačné číslo spisu:	6721202568
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6721202568.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Technická univerzita vo Zvolene, Zvolen, T. G. Masaryka 24, IČO: 00 397 440, zastúpenej advokátom JUDr. Miroslavom Ábelovským, Zvolen, Tehelná 189, proti žalovanému H. X. I., narodenému XX. W. XXXX, O., W. XXX/XX, zastúpenému advokátskou spoločnosťou AK Dlhopolec, s. r. o., Zvolen, Nám. SNP 27, IČO: 36 867 306, o určenie neplatnosti prevodu majetku na základe kúpnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13C/29/2021, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2022 sp. zn. 14Co/42/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2022 sp. zn. 14Co/42/2022 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/29/2021-378 z 15. februára 2023.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 13C/29/2021-204 z 10. marca 2022 žalobu žalobkyne o určenie neplatnosti prevodu majetku na základe kúpnej zmluvy z 1. februára 2021 zamietol; žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 5 ods. 1 a 9, § 12 ods. 1 a 2, ods. 3, § 16 zákona č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a to pozemku KN-C evidovaného na katastrálnej mape parcelného č. XXX, záhrady o výmere 2 590 m², nachádzajúceho sa v k. ú. Y., obec W., okres Zvolen, zapísaného na Okresnom úrade Zvolen, katastrálny odbor, vedeného na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XX na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 1. februára 2021 medzi žalobkyňou ako predávajúcou a žalovaným ako kupujúcim, skonštatoval, že naliehavý právny záujem v prípade žalôb o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP je daný, s odkazom na § 12 ods. 3 a § 16 zákona č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií upravuje postup nakladania s

majetkom verejnoprávnych inštitúcií, kde verejnoprávna inštitúcia je oprávnená použiť svoj majetok na rôzne účely vymedzené v ustanoveniach zákona. V rámci nakladania s majetkom môže predat' nepotrebnú nehnuteľnú vec na základe obchodnej verejnej súťaže. Tak ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, a to predovšetkým z predložených listín, prebehla riadne verejná obchodná súťaž, ktorej predchádzalo vyjadrenie súhlasov správnej rady, akademického senátu a rektora. Všetky tri orgány, ktoré sa k verejnej obchodnej súťaži vyjadrovali, boli uzrozmene s primeranou cenou v zmysle ustanovení zákona. Čo je primeranou cenou upravuje § 5 ods. 9 uvedeného zákona, v zmysle ktorého primeranou cenou na účely zákona o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií pri prevode nehnuteľných vecí sa považuje všeobecná hodnota majetku podľa osobitného predpisu. Uvedené ustanovenie odkazuje na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku. V danom prípade bola primeraná cena stanovená znaleckým posudkom IK. V., o výške ktorej neboli pochybnosti vyslovené akademickým senátom, správnu radou, ani rektorom. V tejto súvislosti súd prvej inštalencie poznamenal, že členovia správnej rady, ani akademického senátu nenamietali primeranú cenu stanovenú uvedeným znaleckým posudkom, ktorá nesmela byť nižšia ako primeraná cena. Do verejnej obchodnej súťaže vyhlásenej riadnym spôsobom sa prihlásil jediný súťažiaci, ktorý ponúkol vyššiu ako primeranú cenu. Následne komisia vyhodnotila ponuku žalovaného a doporučila rektorovi uzavrieť kúpnu zmluvu na predaj nepotrebných nehnuteľných vecí. K podpísaniu zmluvy došlo 1. februára 2021 a následne 3. marca 2021 bol žalobkyňou podaný návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Celý proces nakladania s majetkom verejnoprávnych inštitúcií bol podľa názoru súdu prvej inštalencie dodržaný. Žalobkyňa postupovala v súlade s ustanoveniami uvedeného zákona, preto považoval formálne podmienky predaja nepotrebného majetku za splnené, vrátane primeranej ceny, ktorá vychádzala zo všeobecnej hodnoty majetku podľa osobitného predpisu. Rovnako bol zachovaný aj správny postup v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku č. 341/2019 znalcom H. B. V. dňa 11. novembra 2019, ktorý stanovil všeobecnú hodnotu nepotrebného nehnuteľného majetku, ktorý mal byť predmetom prevodu. Súd prvej inštalencie podotkol, že pokiaľ žalobkyňa nemala žiadne pochybnosti pre realizáciu prevodu nehnuteľností, vrátane stanovenej kúpnej ceny, nepovažoval za relevantné jej ďalšie konanie týkajúce sa zisťovania primeranej ceny prostredníctvom dvoch znalcov, i napriek tomu, že k prevodu nepotrebného nehnuteľného majetku došlo na základe riadnej kúpnej zmluvy z 1. februára 2021. Napokon k uvádzanému dôvodu neplatnosti kúpnej zmluvy v zmysle § 14a zákona č. 176/2004 Z. z. dôvodil, že žalovaný nemusel byť zapísaný v registri partnerov verejného sektora, keďže prevádzané nehnuteľnosti neprevyšovali sumu 100 000 eur, preto ani na tento tvrdený dôvod neplatnosti kúpnej zmluvy neprihliadal. V závere podotkol, že posúdením kúpnej zmluvy nezistil ani rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 v spojení s § 255 CSP.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 26. septembra 2022 sp. zn. 14Co/42/2022 odmietol odvolanie žalobkyne; žalobkyňa uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd pri skúmaní podmienok odvolacieho konania v zmysle § 386 CSP, citujúc ustanovenia § 125 ods. 1 a 2, § 363, § 373 ods. 1 CSP, § 821 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 23 ods. 1 a 2, § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) dospel k záveru, že podané odvolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. b) CSP, nakoľko neobsahovalo náležitosti odvolania v zmysle 363 CSP, keďže nebolo opatrené elektronickým podpisom splnomocneného zástupcu žalobkyne, pričom išlo o taký nedostatok, na odstránenie ktorého súd nevyzýval a zároveň pre uvedený nedostatok nemohol v odvolacom konaní pokračovať. Dôvodil, že odvolanie žalobkyne bolo súdu doručované prostredníctvom všeobecnej agentúry z elektronickej schránky právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Miroslava Abelovského, ktoré podanie nebolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom zvoleného právneho zástupcu žalobkyne (č. l. 231 spisu), ale bolo elektronicky podpísané zamestnankyňou právneho zástupcu žalobkyne Q. V., ktorá bola

substitučne poverená na základe plnomocenstva zo 14. apríla 2022 na podanie odvolania za žalobkyňu, resp. za právneho zástupcu žalobkyne. Táto osoba však nie je advokátom, preto odvolací súd v zmysle § 89 ods. 3 CSP považoval zastúpenie žalobkyne uvedenou osobou pri akomkoľvek úkone voči súdu za neprípustné, okrem prípadov upravených v osobitnom predpise a to v zákone č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). S poukazom na § 16 ods. 2 zákona o advokácii poznamenal, že zastúpenie advokáta zamestnancom je v zmysle uvedeného zákona obmedzené a nepripúšťa, aby zamestnanec zastupoval klienta pred súdom, prokuratúrou alebo orgánom verejnej správy. Pokiaľ poverený zamestnanec advokáta, resp. advokátskej kancelárie podpísal úkon odvolania a uvedené elektronicky súdu podal resp. doručoval, uvedený úkon je nepochybne zastupovaním klienta pred súdom. Zákon však neumožňuje, aby advokát substitučne splnomocnil svojho zamestnanca na podanie odvolania elektronickým podaním bez toho, aby ho podpísal (autorizoval) splnomocnený právny zástupca teda advokát. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne, elektronicky podané bez zaručeného elektronického podpisu zvoleného právneho zástupcu, nedoplnené v lehote 10 dní v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu, nemá náležitosti podľa § 363 CSP, preto podanie odmietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 CSP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúce v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie. Nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu v posúdení otázky, čo treba rozumieť pod pojmom „zastupovanie klienta pred súdom“, ktorú otázku považovala za podstatnú pre posúdenie veci. Argumentovala tým, že z obsahu substitučného plnomocenstva zo 14. apríla 2022 vyplýva, že JUDr. Miroslav Ábelovský splnomocnil Q. V. výlučne na podanie odvolania, ktoré však ako úkon právnej služby sám osobne vypracoval a opatril vlastnoručným podpisom právny zástupca dovolateľky. Úlohou Q. V. bolo len podať predmetné odvolanie elektronickým podaním, t. j. plniť úlohu „poštárky“. JUDr. Miroslav Ábelovský poveril Q. V. na úplný - vecne aj časovo neobmedzený prístup na prácu s jeho elektronickou schránkou (prostredníctvom na to určeného formulára), čím jej bolo umožnené realizovať všetky úkony a funkcionality elektronickej schránky JUDr. Miroslava Ábelovského prostredníctvom jej občianskeho preukazu, v mene JUDr. Miroslava Ábelovského. Tvrdila, že už len samotné udelenie predmetného poverenia samo o sebe oprávňuje Q. V. na riadne podanie a podpis odvolania v mene JUDr. Miroslava Ábelovského, bez potreby ďalšieho substitučného plnomocenstva, ktoré však navyše v tomto prípade bolo súčasťou podaného odvolania. Nesúhlasila s tým, aby samotné podanie odvolania elektronickým podpisom malo napĺňať pojem „zastupovanie klienta pred súdom“. Zastupovanie klienta pred súdom totiž znamená vykonávanie úkonov, ktoré majú svoj konkrétny obsah (vypracovanie odvolania) a vyžadujú si istú mieru odbornej erudície (právnické vzdelanie) ich vykonávateľa, pričom doručenie odvolania elektronickými prostriedkami nemožno považovať za zastupovanie klienta pred súdom. Opačný výklad považovala za neprijateľný a formalistický. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/38/2022 v obdobnej veci. Podotkla, že cieľom § 65 ods. 1 zákona o advokácii bolo zabrániť tomu, aby klienta pred súdom zastupoval nie advokát samotný, ale jeho zamestnanec. V tomto prípade k uvedenému aj došlo, keď samotný advokát JUDr. Miroslav Ábelovský odvolanie aj „autorizoval“ svojím vlastnoručným podpisom, čím potvrdil, že úkon vykonal osobne, teda sa pri ňom nedal zastupovať inou osobou. Vlastnoručný podpis v spojení s plnou mocou spoľahlivo identifikoval JUDr. Miroslava Ábelovského ako osobu, ktorá odvolanie spísala a autorizovala, pričom elektronický podpis Q. V. slúžil jedine a výlučne na to, aby bolo možné podanie odvolania po formálnej stránke považovať za riadne podaný a podpísaný dokument v elektronickej podobe tak, aby ho nebolo potrebné doplniť v zmysle § 125 ods. 2 CSP. Z uvedeného vyplýva, že právny zástupca sa pri podaní odvolania nedal zastúpiť iným subjektom, ale úkon vykonal osobne. Úkonom právnej služby v danej veci nebolo podanie či doručenie odvolania na súd, ale jeho samotné vyhotovenie. Navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Zároveň predložila návrh na odklad právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a to z dôvodu rizika, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu žalovaný prevedie, resp. zaťaží, čím by mohlo byť sťažené alebo znemožnené

navrátenie veci do pôvodného stavu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu nepovažoval uplatnenú argumentáciu dovolateľky za spôsobilú spochybníť odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom, ktoré považoval za koherentné a presvedčivé. Navrhol dovolanie zamietnuť. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

14. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu spojeného s posúdením splnenia obligatórnych náležitostí odvolania - jeho podpisu a odoslania. Z obsahu spisu vyplýva, že podanie všeobecnej agendy a odvolanie bolo podpísané platným kvalifikovaným elektronickým podpisom Q. V., na základe substitučného plnomocenstva na podanie odvolania zo 14. apríla 2022 (v spise na č. 1. 228), ktoré zastúpenie v zmysle § 89 ods. 3 CSP nepovažoval za prípustné, keďže nejde o advokátku. Preskúmaním podaného odvolania právnym zástupcom žalobkyne elektronicky, dospel k záveru, že podanie nespĺňa náležitosti v zmysle § 363 CSP, ide o taký nedostatok na odstránenie, ktorého súd nevyzýva. Navyše ide o vady konania, pre ktoré nemožno v odvolacom konaní pokračovať, preto podanie v zmysle § 386 písm. b) CSP odmietol.

15. Podľa 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

16. Podľa § 127 ods. 1 a 2 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

17. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

18. Podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis: 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje.

19. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa

vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

20. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, zodpovedá najmenej úrovni zabezpečenia „vysoká“ podľa osobitného predpisu a obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

21. Podľa § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie; je okrem osôb podľa písmen a) až e), ak ide o elektronickú schránku osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou právnickej osoby, osoba poverená štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej bola elektronická schránka zriadená, a to v rozsahu ním určenom.

22. Podľa § 16 ods. 1 až 3 zákona o advokácii advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom. Pri jednotlivých úkonoch môže advokáta zastúpiť advokátsky koncipient alebo aj iný zamestnanec advokáta. Zastupovanie podľa odsekov 1 a 2 nie je možné proti vôli klienta.

23.- Podľa § 65 ods. 2 zákona o advokácii advokát je oprávnený odborných a iných zamestnancov poveriť vykonaním jednotlivých úkonov právnych služieb, ktoré robia samostatne; odborný zamestnanec nie je oprávnený zastupovať klienta pred súdom, prokuratúrou alebo orgánom verejnej správy.

24. Z citovaného ustanovenia § 125 ods. 2 CSP vyplýva, že pri elektronických podaniach vo veci samej je potrebné overiť autentickosť podania, lebo len také podanie môže mať procesné následky. Preto len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente a to zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou. Zmyslom a účelom autorizácie elektronického podania vo veci samej je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Účelom elektronického podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pre zabezpečenie verifikácie osoby, ktorá podanie urobila zákon o e-Governmente stanovuje striktné formálne pravidlá, ktoré by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať. K posudzovaniu splnenia technických náležitostí, t. j. aj k elektronickým podaniam procesných strán je potrebné pristupovať s porozumením a nemožno ich pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva (sp.zn. 1Cdo/152/2010), nie je rozumný dôvod preto, aby pri elektronických podaniach s nedostatočnou, ale stále zákonom predpokladanou autorizáciou to nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu.

25. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze sp. zn. III. ÚS 404/2023-37 zo 7. novembra 2023 uviedol, že § 125 ods. 2 CSP je potrebné vykladať tak, že slovné spojenie podľa osobitného predpisu len charakterizuje autorizáciu, ktorá pri podaní elektronického podania chýba, čo však neznamená, že následky nedostatku autorizácie dopadajú aj na situácie, ak elektronické podanie vo veci samej má autorizáciu, ktorá nie je v súlade s osobitným predpisom. Sám podávateľ si pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie je vedomý, že podanie v takejto podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125

ods. 2 CSP neprihliadne. Ak však advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, t. j. v súlade s osobitným predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neumožniť mu tento nedostatok spočívajúci v mylnom využití zdokonaleného elektronického podpisu napraviť. Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna procesná norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo vo svojej podstate spochybnené.

26. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolanie žalobkyne bolo odoslané z elektronickej schránky právneho zástupcu žalobkyne a bolo podpísané Q. V., ako fyzickou osobou s uvedením rodného čísla a adresy pobytu, ktorá skutočnosť vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (v spise na č. l. 231). Súčasťou elektronického podania cez portál Ústredný portál verejnej správy z 19. apríla 2022 bol dokument označený ako „Vseobecna_agenda.asice“, obsahujúci krátky text, s odkazom právneho zástupcu žalobkyne, že predkladá odvolanie žalobkyne z 12. apríla 2022 a dokument označený ako „Odvolanie.asice“, obsahujúci dokument vo formáte pdf, ktorého obsahom bolo odvolanie spísané v mene žalobkyne s tým, že oba uvedené dokumenty boli podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom Q. V. Tretím dokumentom bolo podanie označené ako „Substitučne_plnomocenstvo.asice“, ktorého obsahom bola osvedčovacia doložka zaručenej konverzie do listinnej podoby do novovzniknutého elektronického dokumentu a substitučné plnomocenstvo vo formáte pdf, ktorým advokát JUDr. Miroslav Abelovský splnomocnil Q. V. na podanie odvolania (elektronickým podaním) žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 10. marca 2022, sp. zn. 13C/29/2021), ktoré dokumenty boli podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom X. Y. V., advokátom. Odvolací súd posudzujúc splnenie autorizácie elektronického podpisu odvolania, vychádzal z autorizácie podania inou poverenou fyzickou osobou právnickej osoby, ktorú stotožňoval s osobou oprávnenou na spísanie a podpísanie odvolania. Uvedeným procesným postupom porušil právo dovolateľky na spravodlivý proces, lebo pokiaľ advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, teda v súlade s osobitným právnym predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neprihliadať na udelené poverenie za účelom preukázania naplnenia účelu vyplývajúceho z § 125 ods. 2 CSP.

27. Právnym základom úkonov právneho zástupcu dovolateľky bolo ustanovenie § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente, ktoré umožňuje majiteľovi elektronickej schránky udeliť splnomocnenie (dať sa zastupovať) pri prístupe a disponovaní s elektronickou schránkou. Tieto pojmy zákon o e-Governmente bližšie nedefinuje, preto ich obsah treba ustáliť výkladom. Pojem prístup do elektronickej schránky možno vyložiť len tak, že oprávnená osoba môže vstúpiť do elektronickej schránky inej osoby a môže vidieť jej obsah. Široký pojem „disponovanie“ možno vyložiť s ohľadom na to, aké dispozičné úkony v elektronickej schránke môže robiť jej majiteľ a aké úkony takto splnomocnenej osobe systém umožní vykonať. Nebyť splnomocnenia udeleného právnym zástupcom žalobkyne podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, poverená fyzická osoba by tieto úkony technicky ani nemohla vykonať, keďže Ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Právna úprava zákona o e-Governmente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Súčasťou oprávnenia disponovať s elektronickou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria spolu so správou jeden celok (§ 25 ods. 4 zákona o e-Governmente). Pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, prípadne na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 zákona o e-Governmente žiadny praktický význam. V podstate ide o splnomocnenie rovnakého druhu, ako keď

advokát splnomocní svojho koncipienta, či iného administratívneho zamestnanca na administratívne úkony ako je napr. preberanie a otváranie poštových zásielok, či ukladanie listinných podaní advokáta do poštových obálok. Keďže ide o úkony skôr administratívno-technické, ide o prirodzený organizačný postup advokáta na výkon advokácie v elektronickej komunikácii (m. m. sp. zn. III. ÚS 269/2022).

28. Pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania sa preto treba vyhnúť prehnane formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. júla 2007).

29. V preskúmvanej veci nebolo teda sporné, že odvolanie žalobkyne bolo odoslané z elektronickej schránky právneho zástupcu žalobkyne a podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom Q. V. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronicou schránkou. Skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta JUDr. Miroslava Ábelovského vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie (odvolanie), preukazuje, že splnomocnenie na podanie odvolania, ktoré bolo súčasne prílohou podaného odvolania spolu so zaručenou konverziou udeleného splnomocnenia (v spise na č. I. 232 spisu) skutočne aj bolo udelené. Vzhľadom na to nemožno rozumné pochybovať o tom, že právny zástupca žalobkyne týmto splnomocnením prejavil vôľu na to, aby ním poverená fyzická osoba vykonávala úkony prostredníctvom elektronickej schránky. Udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronicou schránkou je jeho právnym úkonom, ktorým vedome a cielene p. Q. V. na podanie predmetného úkonu splnomocnil, čo ju splnomocňovalo i k autorizácii predmetného elektronického dokumentu (v spise na č. I. 228). Ak teda Q. V. vykonala tieto úkony, konala v súlade s tým na čo bola advokátom splnomocnená a oprávnená. Nemožno preto súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že išlo o elektronické podanie bez autorizácie, ktoré bolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP treba do 10 dní doplniť. Na doplnenie takéhoto podania sa totiž v zmysle CSP nevyzýva. Predmetné podanie možno považovať za autorizované, i keď inou osobou ako tou, ktorá môže konať v mene žalobkyne, keďže v mene žalobkyne je podaný predmetný opravný prostriedok. Pokiaľ teda odvolací súd po zistení, že odvolanie podal a podpísal iný subjekt než právny zástupca žalobkyne, avšak z elektronickej schránky právneho zástupcu žalobkyne, bolo potrebné takúto situáciu vyhodnotiť v súlade s účelom zákona o e-Governmente. Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno preto dospieť k záveru, že by v prípade elektronického podania odvolania išlo o osobu neoprávnenú na podanie odvolania za právneho zástupcu žalobkyne, keďže charakter splnomocnenia súvisel výlučne s podaním predmetného úkonu elektronickými prostriedkami. Splnomocnená osoba bola tento procesný úkon oprávnená vykonať v jeho mene a na jeho účet tak, ako to citovaná právna úprava predpokladá. K totožnému záveru ako vyplýva z predmetného uznesenia dospel dovolací súd aj v skutkovo obdobnej veci týkajúcej sa žalobkyne vedenej na dovolacom konaní pod sp. zn. 5Obdo/38/2022.

30. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom zaťažil konanie vadou zmätočnosti, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu procesných práv žalobkyne v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

31. Podľa § 439 CSP dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a dovolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

32. Uznesením súdu prvej inštancie č. k. 13C/29/2021-378 z 15. februára 2023 bolo zmenené uznesenie č. k. 13C/29/2021-296 z 11. novembra 2022 vo výroku o trovách konania tak, že žalobkyni bola uložená povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 825,40 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia k rukám právneho zástupcu žalovaného, s právoplatnosťou od 21. februára 2023.

33. Vydanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (sp. zn. 4Obdo7/2018, 3Obo/9/2017). Závislým výrokom môže byť nielen dovolaním dotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

34. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP. Zároveň zrušil aj uznesenie o trovách konania ako závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP).

35. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní žalobkyne. Výsloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

36. Vo vzťahu k návrhu dovolateľky na odklad právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 a 2 CSP, dovolací súd konštatuje, že z podaného návrhu nemal osvedčené dôvody hodné osobitného zreteľa, preto návrhu pred rozhodnutím o podanom dovolaní nevyhovel. V súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

37. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.